

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/132/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615204952
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8615204952.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: O. A., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X. XXX/XX, XXX XX E. - N., zast.: JUDr. Danica Holováčová, advokátka so sídlom Čajaková 5, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1/ D. K., rod. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. č. XX, XXX XX E., prechodne bytom D. č. X, XXX XX E., štátna občianka K. a 2/ S. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. č. X, XXX XX E., štátny občan K., zastúpeným JUDr. Dušanom Kmecom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom M. R. Štefánika 2465, 093 01 Vranov nad Topľou, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 6C/181/2015-175 zo dňa 10.09.2019 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie.
2. Žalovaným v 1. rade a v 2. rade priznal proti žalobkyňi náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Konštatoval, že žalobkyňa elektronickým podaním zo dňa 19.06.2019 zobrala žalobu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy v celom rozsahu späť. V otázke nároku na náhradu trov konania navrhla rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, a to s poukazom na § 257 CSP, nakoľko v danom prípade sú prítomné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania v prospech žalovaných. Pre prípad, že súd nevhľadne prítomnosť okolností hodných osobitného zreteľa, upriamila pozornosť súdu na to, že v priebehu konania žalobkyňa namietala, že žalovaná v 1. rade nie je riadne právne zastúpená, a to z dôvodu, že podpis na plnomocenstve zo dňa 24.11.2015 sa nezhoduje s podpisom žalovanej v 1. rade, ktorý sa nachádza napr. na Lekárskej správe zo dňa 16.04.2014, resp. na Lekárskej správe zo dňa 09.12.2013 a ešte aj na Lekárskej správe zo dňa 22.01.2014. Vzhľadom k týmto skutočnostiam namietala, že žalovaná v 1. rade nie je zastúpená advokátom, a preto žiadala, aby súd túto skutočnosť preveril, nakoľko zodpovedanie tejto otázky má bezprostredný súvis s prípadným rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania, resp. ak aj nie o samotnom nároku, tak o jeho výške. Žalovaná v 1. rade sa v priebehu celého súdneho konania nezúčastnila jeho procesných úkonov, a to zo zdravotných dôvodov, kde lekári konštatovali, že jej stav sa vyznačuje I. čo vyplýva z Lekárskej správy zo dňa 27.06.2016. Aj z Lekárskej správy zo dňa 09.01.2017 vyplýva, že zdravotný stav žalovanej v 1. rade neumožňuje sa zúčastniť výsluchu ani účasti na súdnom pojednávaní, a to ani v domácom prostredí. Mentálny stav menovanej neumožňuje primerané odpovede na kladené otázky, navyše stres zhoršuje celkový stav pacientky. Vzhľadom na tieto skutočnosti, ale aj s poukazom na iné v spise sa nachádzajúce zdravotné dokumenty mala žalobkyňa za

to, že žalovaná v 1. rade nebola pre M. spôsobilá k právnomu úkonu - plnomocenstvu zo dňa 24.11.2015, ako aj k vyjadreniu k žalobe zo dňa 23.11.2015. Žalovaná v 1. rade v čase týchto právnych úkonov už trpela trvalou M., ktorá ju činila neschopnou prejavíť svoju vôľu na predmetných listinách. Všetky tieto skutkové okolnosti vyplývajú z predložených lekárskejších správ. Pre jednoznačné zodpovedanie otázky platnosti, resp. neplatnosti právneho zastúpenia žalovanej v 1. rade sa vyžadujú odborné poznatky k tomu zodpovedajúcej osoby - znalca, ktorý by mal vo veci podať znalecký posudok, resp. aspoň odborné vyjadrenie, pretože údajný podpis žalovanej v 1. rade na plnomocenstve sa nejaví byť jej pravým podpisom v kontexte s inými písomnosťami obsahujúcimi jej podpis, u ktorých nie sú dané dôvodné pochybnosti pravosti podpisu žalovanej v 1. rade. Pre účely odborného skúmania žalobkyňa disponuje originálmi listín obsahujúcimi podpisy žalovanej v 1. rade, ktoré môžu slúžiť ako porovnávací materiál. V súvislosti s celkovými okolnosťami pred podaním žaloby, žalovaná v 1. rade nikdy netvrdila, že chce predmetný majetok prepísať na svojho vnuka, žalovaného v 2. rade, k tomuto prepisu došlo až náhle po presťahovaní sa žalovanej v 1. rade k rodičom žalovaného v 2. rade. Do času, kým sa žalobkyňa starala o žalovanú v 1. rade, táto nikdy nechcela prevádzať svoj majetok na iné osoby, vždy tvrdila, že tento sa po jej spočnutí má rovnomerne rozdeliť medzi jej potomkov, čo bolo v konaní preukázané výpoveďami súrodencov. Vzhľadom k vyššie uvedenému žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodol o zastavení konania v plnom rozsahu a aby ohľadom nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Žalovaný v 2/. rade na pojednávaní dňa 20.6.2019 so späťvzatím žaloby zo strany žalobkyne súhlasil a čo sa týka náhrady trov konania, navrhol, aby o týchto trovách rozhodol súd. Zároveň predložil originál generálnej plnej moci, ktorú podpísala žalovaná v 1/. rade dňa 23.11.2015 a tento podpis bol overený na miestnom úrade mestskej časti E. - sídlisko I. dňa 25.11.2015. Tým chcel preukázať, že žalovaná 1/. rade dňa 23.11.2015 sa podpísala na generálnu plnú moc zhodne s podpisom na plnej moci advokátovi A.. E.. Tým istým podpisom je podpísaná aj darovacia zmluva, ktorej podpis je tiež overený. Je pravda, že tento podpis sa trochu líši od podpisov, ktoré sú na lekárskejších správach, ktoré predložila žalobkyňa. Žalobkyňa v písomnom podaní, ktorým zobrala žalobu späť a navrhla nepriznať náhradu trov konania, čo odôvodnila sociálnymi aspektmi, no on pozná ich zázemie, rodinné aj finančné. Žalobkyňa pracuje na Mestskom úrade E. - N. a má takú vedomosť, že jej mesačný príjem je okolo 800 eur a jej manžel pracuje v V..

5. Žalovaná v 1/. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu v elektronickom podaní zo dňa 24.07.2019 uviedla, že so zastavením konania nesúhlasí a navrhuje vo veci vydať rozsudok, ktorým súd žalobu žalobkyne zamietne a žalovaným v 1/. rade a 2/. rade prizná náhradu trov konania v plnom rozsahu. Dôvodom nesúhlasu žalovanej v 1/. rade so späťvzatím žaloby a zastavením konania je požiadavka žalovanej na zabezpečenie právnej istoty pre žalovaných v 1/. rade a 2/. rade do budúcnosti, aby žalobkyňa po zastavení konania opakovane nepodávala ďalšiu žalobu týkajúcu sa prevodu nehnuteľnosti a uzavretia darovacej zmluvy medzi žalovanými v 1/. rade a 2/. rade. Z obsahu podania o späťvzatí žaloby totiž nepochybne vyplýva, že žalobkyňa naďalej spochybňuje právo svojej matky - žalovanej v 1/. rade nakladať so svojím majetkom podľa vlastnej vôle a odmieta rešpektovať jej prejav, ktorým darovala nehnuteľnosti žalovanému v 2/. Rade. V prípade, že súd nebude prihliadať na nesúhlas žalovanej v 1/. rade so späťvzatím žaloby a konanie vo veci zastaví, žalovaní navrhujú o trovách konania rozhodnúť tak, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným trovy konania v plnom rozsahu.

6. Vzhľadom na účinné späťvzatie žaloby zo strany žalobkyne súd prvej inštancie konanie zastavil. Žalovaný v 2/. rade so späťvzatím žaloby súhlasil. Dôvody uvádzané žalovanou v 1/. rade ako dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby súd nepovažoval za tak vážne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné v tomto konaní pokračovať.

7. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že žalobkyňa založila vzťah medzi ňou a súdom, ako i medzi súdom a žalovanými a taktiež medzi stranami navzájom, čím je nutné uplatniť zásadu procesnej zodpovednosti strany na zastavení konania. Žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania tým, že zobrala žalobu späť bez uvedenia dôvodu, čím vznikol nárok na náhradu trov konania protistrane. Boli splnené všetky predpoklady tak, ako sú opísané vyššie. Je teda daná príčina, ktorou je správanie sa strany sporu (späťvzatie žaloby žalobkyňou) a dôsledkom je vznik trov protistrany. Žalovaní, ktorí sa iba v konaní bránili, nemôžu niesť zodpovednosť za vznik trov, keď zastavenie bolo z dôvodu konania žalobkyne ako pána sporu. Primárne sa musí brať do úvahy správanie žalobkyne, ktorá svojím konaním vyvolala zastavenie konania, pričom zastavenie konania, resp. podanie návrhu na zastavenie

konania nemalo príčinu v správaní sa žalovaných. Rovnako tak ani vznik sporu nebol primárne odvodený od správania sa žalovaných, ale z nepreukázaných tvrdení žalobkyne. Žalobkyňa v otázke nároku na náhradu trov konania navrhla rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, a to s poukazom na § 257 CSP, nakoľko podľa nej sú v danom prípade prítomné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania v prospech žalovaných. V tejto súvislosti poukázala na svoju sociálnu a majetkovú sféru, ktoré jej nedovoľujú zaplatiť náhradu trov konania. Súd prvej inštancie však poukázal na to, že žalobkyňa tieto skutočnosti nijakým spôsobom nepreukázala, v konaní nebola oslobodená od platenia súdneho poplatku za podanú žalobu, bola zastúpená advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie v E. a z vyjadrenia žalovaného v 2/. rade je zrejmé, že žalobkyňa pracuje na Mestskom úrade v E. a jej manžel v V. Súd ako na dôvody hodné osobitného zreteľa nemohol prihliadnuť ani na to, že žalobkyňa sa chcela so žalovanými dohodnúť ako pred podaním žaloby, tak aj v priebehu súdneho konania, nakoľko nebolo povinnosťou žalovaných sa so žalobkyňou dohodnúť. Čo sa týka námietok žalobkyne, že žalovaná v 1/. rade nebola riadne právne zastúpená, a to z dôvodu, že podpis na plnomocenstve zo dňa 24.11.2015 sa nezodpovedá s podpisom žalovanej v 1/. rade, ktorý sa nachádza napr. na lekárskej správe zo dňa 16.04.2014, resp. na lekárskej správe zo dňa 09.12.2013, a tiež aj na lekárskej správe zo dňa 22.01.2014, túto skutočnosť žalobkyňa nepreukázala, naopak z predloženej darovacej zmluvy zo dňa 09.05.2014, ktorej podpis žalovanej v 1/. rade bol overený Mestom K. dňa 09.05.2014, z doloženej generálnej plnej moci zo dňa 23.11.2015, ktorou žalovaná v 1/. rade splnomocnila S. E., nar. XX.XX.XXXX na všetky právne úkony, ktorej podpis žalovanej v 1/. rade bol overený Miestnym úradom mestskej časti E. - K. I. je zrejmé, že tieto podpisy sú úplne zhodné s podpisom na plnomocenstve zo dňa 24.11.2015 pre advokáta A. M. E.. Súd prvej inštancie teda nemal pochybnosť o tom, že žalovaná v 1/. rade bola riadne zastúpená advokátom. Na základe uvedeného súd prvej inštancie o náhrade trov konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. uznesenia.

8. Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o trovách konania, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil to, že žalobkyňa sa v čase pred začatím súdneho konania, ako aj v jeho priebehu snažila mimosúdne dohodnúť so žalovanými, rovnako tak súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil aj to, že zdravotný stav žalovanej v 1. rade jej pre duševnú poruchu neumožňoval konať a dať sa platne a účinne zastúpiť advokátom, keď menovaná nebola schopná sa aktívne zúčastňovať ani pojednávaní vo veci samej. Jej zlý zdravotný stav vyplýval aj z obsahu lekárskeho správ tvoriacich obsah súdneho spisu. Poukazať na to, že žalovaná v 1. rade sa nezúčastňovala súdnych pojednávaní, pre svoj zlý zdravotný stav by podľa všetkého ani nebola mala postulačnú spôsobilosť k podaniu výpovede, od výsledku ktorej by záležal výsledok celého súdneho konania, a preto jeho ďalšie trvanie by nemalo reálny zmysel a bolo potrebné ho zastaviť. Súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti, avšak na druhej strane sa nekriticky priklonil k tvrdeniam žalovaného v 2. rade ohľadom údajnej majetnosti žalobkyne. Žalovaný v 2. rade však svoje tvrdenia nijako nepreukázal, t.j. neuniesol dôkazné bremeno v tomto smere a tak sa súd prvej inštancie uspokojil len s jeho tvrdením, čo v kontexte odmietnutia argumentácie žalobkyne pôsobí v rozpore s rovnosťou zbraní strán konania a nie kontradiktórne. Žalobkyňa skutočne nie je v takej sociálnej, resp. majetkovej situácii, aby mohla znášať ťarchu súdnych trov tohto súdneho konania, pričom nedala príčinu k samotnému vzniku sporu, ktorou bol prevod majetku žalovanej v 1. rade na žalovaného v 2. rade za podivných, náhlych okolností, krátko na to, čo žalovaná v 1. rade začal bývať v domácnosti žalovaného v 2. rade.

9. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd napadnutý II. výrok uznesenia zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby tento výrok zmenil tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

10. Dňa 01.10.2019 doručila žalobkyňa súdu prvej inštancie podanie označené ako „Doplnenie právnej argumentácie k odvolaniu“. V podaní uviedla, že žalovaný svojím správaním, ktoré spočívalo v uzatvorení darovacej zmluvy, dali dôvod pre podanie žaloby na súd. Okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu práva na súde spočívali v tom, že u žalovanej v 1. rade sa jednalo o jediný majetok, ktorý táto ako matka žalobkyne mala, ktorý spočíval v nehnuteľnostiach, ktoré by pre prípad smrti žalovanej v 1. rade tvorili masu dedičstva. Žalovaná v 1. rade má 6 detí, ktoré počas svojho života žiadnym spôsobom neobdarovala, pričom má tiež viac vnúčat, ktoré taktiež vo väčšom rozsahu neobdarovala. Je nelogické, aby sa sama rozhodla obdarovať práve žalovaného v 2. rade (vnuka) celým svojím faktickým majetkom, ktorý pre ňu neurobil doposiaľ nič výnimočné a svojím správaním nijako nevybočil z rámca správania

sa ostatných vnúčat. Žalovaná v 1. rade bola už niekoľko rokov vdova, nemohla finančne pomáhať svojim deťom, žalobkyni nevynímajúc, ktorá žalobkyňa si napr. musela aj sama platiť všetky náklady na svadbu. Žalobkyňa nič nezdedila ani po svojom otcovi. Aj napriek tomu, všetky deti žalovanej v 1. rade, žalobkyňu nevynímajúc, svojej matke riadne a podľa svojich možností a schopností vypomáhali a dobre s ňou vychádzali. Žalobkyňa sa o žalovanú v 1. rade aj osobne starala aj v čase tesne pred uzatvorením predmetnej darovacej zmluvy, pričom tak činila z nezištných dôvodov. Naproti tomu, matka žalovaného v 2. rade si žalovanú v 1. rade k sebe zobrala len zo zisťných dôvodov, o čom svedčí aj to, že krátko po jej nastáňovaní sa došlo k uzatvoreniu predmetnej darovacej zmluvy. Taktiež prišla žalovaná v 1. rade aj o svoj dôchodok a otec žalovaného v 2. rade si hneď vybavoval aj opatrovateľský príspevok na žalovanú v 1. rade, nakoľko bol z práce prepustený. Žalovaný v 2. rade sa o žalovanú v 1. rade osobne nikdy nestaral a v podstate ani nebýva v spoločnej domácnosti so žalovanou v 1. rade. Žalobkyňa zobrala žalobu späť z dôvodu vyjadrenia sudkyne o tom, že údajne nie je preukázaný naliehavý právny záujem, pričom sudkyňa tak učinila až po vykonanom dokazovaní, čo je neúčelné a nehospodárne. Pokiaľ bola sudkyňa toho názoru, že žaloba je nedôvodná titulom nepreukázania naliehavého právneho záujmu, čo jej muselo byť známe už z obsahu žaloby, potom mala sudkyňa takýto záver urobiť podstatne skôr a nie vykonávať rozsiahle dokazovanie a vyzvať žalobkyňu, či trvá na podanej žalobe. Tým pádom by trovy v takom rozsahu, v akom vznikli, nemohli vzniknúť. Sudkyňa vykonávala dokazovanie o predmete konania a až nakoniec dospela k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem, čo jej malo byť zrejmé už z obsahu žaloby. Právny poriadok Slovenskej republiky tým, že neumožňuje príbuzným darcu napádať pre nedostatok naliehavého právneho záujmu dispozičné úkony darcu s jeho majetkom, súčasne odníma nástroj účinnej právnej ochrany aj v tom prípade, ak samotný darca už nie je vzhľadom na svoj zdravotný stav alebo vzhľadom na okolnosti, za ktorých bola fakticky odkázaná na matku žalovaného v 2. rade, rozhodovať o svojom osude. To, že u žalovanej v 1. rade v čase podpisu predmetnej darovacej zmluvy skutočne išlo o nedostatok spôsobilosti s vykonaním daného scudzovacieho právneho úkonu, bolo v konaní preukázané mimo iného aj z obsahu lekárskeho správ, ktoré jednoznačne konštatovali prítomnosť duševnej poruchy, ktorá žalovanú v 1. rade činila na daný právny úkon nespôsobilou. Táto duševná porucha preukázateľne pretrvávala už v čase pred podpisom spornej darovacej zmluvy od roku 2013 a trvala aj po jej podpise, teda musela trvať aj v čase utvárania „vôle“ žalovanej v 1. rade a aj v čase jej prejavu navonok. Preto v čase podpisu darovacej zmluvy v roku 2014 sa žalovaná v 1. rade nemohla slobodne rozhodnúť. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku, resp. vybočenie od zásady zodpovednosti za (ne)úspech v konaní, pričom je ho možné aplikovať len za osobitne daných okolností. Žalobkyňa je toho názoru, že v čase po uzatvorení zmluvy nemala inú faktickú ale ani právnu možnosť, než sa domáhať súdneho prieskumu predmetnej zmluvy. Obávala sa totiž (a táto jej obava pritom nebola doposiaľ rozptýlená), že žalovaná v 1. rade bola k podpisu predmetnej zmluvy donútená, resp. že sa nejednalo o jej vlastný, resp. úprimný prejav vôle, či už pod vplyvom jej nepriaznivého zdravotného stavu, resp. pod vplyvom jej faktickej odkázanosti na matku žalovaného v 2. rade. Bolo a aj naďalej je podozrivým, že darca krátko po svojom presťahovaní sa prevedie všetok svoj majetok na vnuka, s ktorým nemal žiadne výnimočné vzťahy v porovnaní s ostatnými vnúčatami. Tým skôr, že darca počas svojho života nerealizoval žiadne darovania či inak neprevádzal svoj majetok na blízke osoby, jednoducho povedané nebolo to jeho zvykom a v konaní bolo aj preukázané, že žalovaná v 1. rade ešte v čase, keď netrpela žiadnou duševnou poruchou, deklarovala vôľu, aby po jej smrti sa všetok jej majetok vporiadal v rámci dedičského konania. Tým skôr bolo v čase pred podaním žaloby zarádzajúce, že vôbec došlo k prevodom nehnuteľností, čo len utvrdzovalo nevyhnutnosť podania tejto žaloby na súde. Súd je povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. V tomto smere preto boli dané dôvodné pochybnosti o danosti, resp. vážnosti vôle, resp. o súlade vôle a prejavu navonok u žalovanej v 1. rade. V tomto smere nemala žalobkyňa ako jeden z potomkov svojej matky inú reálnu možnosť, než sa obrátiť na súd a domáhať sa súdneho prieskumu okolností, za ktorých žalovaná v 1. rade prišla o všetok svoj relevantný majetok. V tomto smere žalobkyňa dostatočným spôsobom osvedčila prítomnosť mimoriadnych okolností prípadu s poukazom na ust. § 257 CSP, ktoré odôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu.

11. Na základe uvedeného žalobkyňa uviedla, že trvá na podanom odvolaní v znení odvolacieho návrhu a žiadala, aby dovolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznáva náhradu trov konania.

12. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrili žalovaní. Vo vyjadrení uviedli, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď v súlade s ustanovením § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku priznal žalovaným

proti žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu. Toto svoje rozhodnutie súd prvej inštancie aj náležitým právne a vecne odôvodnil. K vyjadreniam žalobkyne týkajúcim sa jej sociálnej situácie a tvrdeniu, že nedala príčinu k samotnému vzniku sporu, žalovaní poukázali na to, že ak by sociálna situácia žalobkyne bola skutočne nepriaznivá, žalobkyňa podľa ustanovenia § 254 ods. 1 Civilného sporového poriadku mohla požiadať súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a pri tejto žiadosti preukázať svoj nízky príjem, finančné znevýhodnenie resp. bezmajetnosť. Žalobkyňa sa podaným odvolaním domáha rozhodnutia o trovách konania podľa § 257 Civilného sporového poriadku. Vo svojej žalobe, ktorú podala proti vlastnej matke len preto, že matka sama rozhodla o tom, ako naloží so svojim majetkom, nemala žalobkyňa zábrany navrhovať, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania. Žalobkyňa sa tak priamo domáhala zaplatenia trov konania od vlastnej matky a neuvádzala tak ako teraz, že v okolnostiach prejednávaneho sporu, či na strane sporovej strany spočívajú dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by mal súd vydať rozhodnutie o nepriznaní trov konania žiadnej sporovej strane. Už pri podaní žaloby muselo byť žalobkyni zrejmé, že jej žaloba je nedôvodná a tvrdenia týkajúce sa toho, že u žalovanej v 1. rade v čase podpisu darovacej zmluvy išlo o nedostatok spôsobilosti k vykonaniu daného scudzovacieho právneho úkonu je nehoráznosťou a urážkou vlastnej matky. V čase podania žaloby a ani v súčasnej dobe neexistovali a neexistujú žiadne dôkazy potvrdzujúce vyjadrenia žalobkyne o tom, že spôsobilosť žalovanej v 1. rade na vykonanie právneho úkonu bola obmedzená, resp. že žalovaná nebola vôbec spôsobilá urobiť právny úkon pre duševnú poruchu. V lekárskejších správach predložených žalobkyňou ako dôkaz k žalobe sa uvádza, že žalovaná pri lekárskejších vyšetreniach je pri vedomí, je adekvátne orientovaná, je samostatná, primerane komunikuje. Ak by žalovanej aj bola dP. neznamená to ešte, že nebola spôsobilá na právne úkony. K späťvzatiu žaloby žalobkyňou došlo v dôsledku uvedenia si dôkaznej núdze a nepreukázania tvrdení o nespôsobilosti žalovanej uzavrieť darovaciu zmluvu, nie pre vyjadrenie sudkyne o predbežnom právnom posúdení o neexistencii naliehavého právneho záujmu.

13. Na základe uvedeného žalovaní žiadali, aby odvolací súd uznesenie v odvolaní napadnutej časti potvrdil.

14. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal uznesenie v jeho napadnutej časti ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

15. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

16. Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane (§ 256 ods. 1 CSP).

17. Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

18. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa moderačného ustanovenia § 257 CSP. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti zákona. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej právnej veci. Zmierňovacie ustanovenie pri náhrade trov konania nie je novým procesným inštitútom a svoj pôvod má v ustanovení § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2016, ktoré bolo doplnené s účinnosťou od 15.10.2008 zákonom č. 348/2008 Z.z. Podobnosť právnej úpravy poskytuje preto spoľahlivý základ pre interpretáciu § 257 CSP v kontexte rozhodovacej činnosti súdov do 30.06.2016, keďže ide o právnu normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorej výklad je ponechaný aj naďalej súdnej praxi.

19. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane sporu; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je stále potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod. Za každých okolností je však potrebné vymenované okolnosti oprávňujúce použitie moderačného ustanovenia hodnotiť reštriktívne, nie jednotlivo, ale vo vzájomných súvislostiach celej prejednávanej veci. Predmetné ustanovenie kladie aj naďalej dôraz na výnimočnosť jeho aplikácie, čím zreteľne pripomína, že akákoľvek z vyššie zistených okolností sa musí vymykať z bežnej súdnej praxe a kazuistiky ustanovení o náhrade trov konania.

20. Konanie v predmetnej veci bolo zastavené pre späťvzatie žaloby. Žalobkyňa dôvod späťvzatia žaloby neuviedla. Teda k späťvzatiu žaloby došlo z dôvodov, ktoré nespočívali v správaní sa žalovaných. Nemožno preto pričítať procesné zavinenie na zastavení konania žalovaným a v tomto prípade znáša trovy žalovaných žalobkyňa.

21. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa chcela so žalovanými dohodnúť, odvolací súd poukazuje na správne konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalovaní neboli povinní pristúpiť k mimosúdnej dohode a túto okolnosť preto nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by bolo možné v danom prípade aplikovať ustanovenie § 257 CSP.

22. Ani tvrdenie žalobkyne, že žalovaná v 1. rade nie je spôsobilá na právny úkon udelenie plnomocenstva advokátovi v dôsledku svojej M. a zároveň z dôvodu neplatnosti plnomocenstva pre údajnú nezhodu podpisu žalovanej na lekárske správach zo dňa 09.12.2013, 22.01.2014 a 16.04.2014 s podpisom na plnomocenstve, ostalo nepreukázané a v konečnom dôsledku vyvrátené dôkazom spočívajúcim v tom, že podpisy na darovacej zmluve boli úradne overené. Dôvodne teda nemal súd prvej inštancie pochybnosť o tom, že žalovaná v 1. rade bola v konaní riadne zastúpená.

23. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie sa bezdôvodne priklonil k tvrdeniu žalovaného, že sociálny status žalobkyne neodôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, a to vzhľadom na to, že je zamestnaná na Mestskom úrade v E. a jej manžel je zamestnaný v V. odvolací súd konštatuje, že svoj nepriaznivý sociálny status bola povinná preukázať práve žalobkyňa, nie žalovaní, keďže práve žalobkyňa tvrdila, že v danom prípade sú dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania úspešnej strane sporu vzhľadom na jej majetkové pomery. V tomto prípade je potrebné vychádzať z čl. 8 - princípov, na ktorých je založený Civilný sporový poriadok. Nová právna úprava v CSP priniesla v porovnaní s Občianskym súdnym poriadkom zmenu v kontradiktórnosti konania. V danom prípade nemožno upustiť od rozhodnutia založeného na základe hypotézy obsiahnutej v ust. § 256 ods. 1 CSP, keďže žalobkyňa vzala žalobu späť a žalovaní nezadali príčinu na späťvzatiu žaloby. Obrana žalobkyne teda zostala len v rovine argumentácie bez toho, aby svoje tvrdenia podporila dôkazmi o tom, že jej majetkový a sociálny status nedovoľujú nahradiť úspešným žalovaným trovy konania. Samotná žalobkyňa bola v konaní zastúpená advokátom a v priebehu konania nepožiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

24. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobkyne týkajúce sa okolností, za akých došlo k darovaniu predmetnej nehnuteľnosti zo žalovanej v 1. rade na žalovaného v 2. rade v tom zmysle, že napriek existencii viacerých potomkov žalovanej v 1. rade táto darovala nehnuteľnosť práve žalovanému v 2. rade a vo vzťahu k ostatným potomkom sa nič z majetku žalovanej v 1. rade nedostalo, odvolací súd konštatuje, že touto námietkou sa v tomto štádiu konania odvolací súd nemôže zaoberať, keďže došlo k právoplatnému späťvzatiu žaloby a predmetná otázka by bola predmetom riešenia v konaní o veci samej, ak by konanie do takej fázy dospelo.

25. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne týkajúcej sa postupu súdu, kedy tento až v priebehu konania vyslovil, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na podaní predmetnej žaloby, keďže jej postavenie by sa nijako nezmenilo, odvolací súd konštatuje, že procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý

právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu strán sporu alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Ak žalobca svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukáže (nevysvetlí, neosvedčí), predstavuje nedostatok naliehavého právneho záujmu samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací žaloba nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby.

26. Odvolací súd v súvislosti s vyššie uvedenou odvolacou námietkou žalobkyne týkajúcej sa nedostatku naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe konštatuje, že z obsahu spisu a ani zo späťvzatia žaloby žalobkyňou nevyplýva, že by k tomuto došlo v dôsledku záveru súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe a v konečnom dôsledku, takýto záver nie je možné vyvodiť tak, ako to namietala žalobkyňa, už z podanej žaloby.

27. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd opätovne konštatuje, že žalobkyňa v odvolaní nepreukázala, že by k späťvzatíu žaloby došlo v dôsledku správania sa žalovaných, a preto je potrebné konštatovať, že procesne zavinila zastavenie konania. V konaní neboli preukázané ani iné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo namieste pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať ust. § 257 CSP. V súvislosti s tým je preto povinná nahradiť žalovaným v 1. rade a v 2. rade trovy konania.

28. Preto odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní úspešní žalovaní si neuplatnili nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní neúspešnej žalobkyne nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).